

Počerady dostaly další výjimku na toxickou rtuť. Nevládní organizace a místní spolky se odvolají

7.5.2024 - | Hnutí DUHA

Elektrárna Počerady obdržela rozsáhlou výjimku z limitu pro rtuť již v roce 2021 a to na základě tvrzení, že do jejího konce (2 bloky 30. 6. 2024, 1 blok 31. 12. 2024 a 2 bloky 30. 6. 2025) zajistí plnění emisního limitu.

Společná tisková zpráva Hnutí DUHA, Frank Bold Society, Greenpeace ČR, MY Litvínov a Zdraví pro Most

Počerady dostaly další výjimku na toxickou rtuť. Nevládní organizace a místní spolky se odvolají

Úředníci Ústeckého kraje rozhodli o prodloužení rozsáhlé výjimky z limitu na ochranu zdraví lidí před vypouštěním rtuti z uhelné elektrárny Počerady ze skupiny podnikatele Pavla Tykače. Více než trojnásobné množství této toxické látky oproti limitu, který byl schválen už před sedmi lety, může elektrárna vypouštět dále až do 30. dubna 2027, přestože provozovatel původně slíbil, že první dva bloky budou limit splňovat už 30. června tohoto roku. Ekologické organizace Hnutí DUHA a Greenpeace, expertní skupina Frank Bold i spolky místních lidí Zdraví pro Most a MY Litvínov považují výjimku za zcela nezákonnou a škodlivou, a proto proti ní podají odvolání k Ministerstvu životního prostředí.

Elektrárna Počerady obdržela rozsáhlou výjimku z limitu pro rtuť již v roce 2021 a to na základě tvrzení, že do jejího konce (2 bloky 30. 6. 2024, 1 blok 31. 12. 2024 a 2 bloky 30. 6. 2025) zajistí plnění emisního limitu. Základní právní nedostatek aktuální žádosti je, že při posuzování dopadu neplnění limitu na životní prostředí a zdraví započítává jen dobu nové výjimky a hodnotí toto kritérium zcela absurdně pozitivně. Touto tzv. salámovou metodou se zdánlivě sníží negativní dopad výjimky a může vést k další podobné žádosti v roce 2027. Úředníci krajského úřadu však bez větší argumentace přijali tvrzení provozovatele a výjimku prodloužili. Ve svém rozhodnutí ignorovali také opakovaná vyjádření České inspekce životního prostředí, která považuje navrženou dobu trvání návazné výjimky za příliš dlouhou. Nejbližší obec Volevčice má zase problémy s hlukem způsobovaným elektrárnou.

Nevládní organizace a místní spolky zároveň ve svých připomínkách zpochybnilly tvrzení elektrárny Počerady, že bude v provozu po konci výjimky (tedy po 30. dubnu 2027), neboť majitel elektrárny avizuje její odstavení již v roce 2025 [1]. Uhlé firmy však usilují o to, aby jim stát další provoz elektráren dotoval. V případě udělení výjimky by tak vznikla absurdní situace, kdy by elektrárna Počerady na základě nezákonné výjimky více než trojnásobně překračovala emisní limit na rtuť a pobírala na to podporu od státu. Elektrárna přitom pro provoz elektroenergetické soustavy a zásobování elektřinou není vůbec potřeba, jak ukázala analýza podrobných hodinových dat o výrobě a vývozu elektřiny [2].

V případě odvolání účastníků řízení musí výjimku posoudit Ministerstvo životního prostředí, do té doby výjimka nebude účinná. Pokud MŽP v odvolání výjimku zamítne nebo nestihne rozhodnout do 30. června, bude muset elektrárna na dvou blocích plnit limit hned nebo je přestat provozovat. Vláda Petra Fialy ve svém programovém prohlášení slíbila: „Omezíme udělování výjimek z limitů pro emise

znečišťujících látek.“ [3]

Vyjádření spolku Zdraví pro Most:

„Zatímco my občané čekáme na zastání úřadů před poškozováním našeho životního prostředí roky, uhelná elektrárna dostala povolení vypouštět nadlimitní znečištění za pár měsíců. Úředníci ignorovali argumenty lidí dotčených těžbou a spalováním uhlí i vyjádření České inspekce životního prostředí, že je žádaná výjimka příliš dlouhá.“

Petr Globočník ze spolku MY Litvinov říká:

„Rozhodnutí dává firmám najevo, že nemusí plnit své závazky, které vyplývají ze zákona a dotčené úřady opět ukázaly, že jsou pro ně občané Ústeckého kraje lidmi druhé kategorie, jejichž práva mohou být kdykoliv krácena, pokud budou překážet nějakému miliardáři. Přeji mým sousedům, aby se na jejich zdraví podepsalo rozhodnutí kraje co nejméně.“

Jiří Koželouh, vedoucí energetického programu Hnutí DUHA, říká:

„Nebývale rychlé rozhodnutí krajských úředníků dává uhelné elektrárně Počerady další rozsáhlou výjimku na vypouštění toxické rtuti do ovzduší až do roku 2027. Majitel elektrárny Počerady přitom avizoval, že ji odstaví již příští rok. Pokračování provozu by tak bylo možné, jen kdyby jej stát dotoval. Bylo by věka zcela absurdní dotovat uhelnou elektrárnu, který velmi výrazně překračuje limity na ochranu zdraví. Navíc je doloženo, že její provoz pro zásobování elektřinou není potřeba.“

Lukáš Hrábek, tiskový mluvčí Greenpeace, říká:

„Rozhodnutí úředníků je naprosto nepochopitelné. Provozovatel elektrárny Počerady – kontroverzní uhlobaron Pavel Tykač, který na energetické krizi vydělal přes 90 miliard korun – slíbil, že na dva bloky elektrárny nakoupí a nainstaluje do letošního června potřebné nové filtry, aby plnily emisní limity pro toxickou rtuť, a následně je do roku 2025 nainstaluje i na zbývajících blocích. Doteď ale na elektrárnu nenainstaloval filtry žádné. Teď Tykač pro změnu slibuje, že nainstaluje filtry do roku 2027. Uvěřit stejné pohádce dvakrát po sobě snad může jenom hlupák. Doufejme tedy, že úředníci ministerstva životního prostředí nejsou hlupáci a nezákonnou výjimku pro Počerady nepotvrdí.“

Eliška Beranová, právnička Frank Bold, říká:

„Postup provozovatele vykazuje znaky tzv. „salámové metody“. To znamená, že provozovatel elektrárny Počerady rozdělil velmi rozsáhlou výjimku do více menších celků a nyní ji předkládá krajskému úřadu po částech. Tento postup přitom správní soudy v řadě případů označily za nezákonný.“

Kontakty:

Jiří Koželouh, Hnutí DUHA, 723 559 495, jiri.kozelouh@hnutiduha.cz

Eliška Beranová, Frank Bold, 773 759 209, eliska.beranova@frankbold.org

Lukáš Hrábek, Greenpeace, 603 443 140, lukas.hrabek@greenpeace.org

Petr Globočník, MY Litvinov, 605 103 959, p.globocnik@gmail.com

Zdraví pro Most, zdravipromost@seznam.cz

Poznámky pro editory a editorky:

[1]

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/ekonomika-tykac-varuje-ze-uz-za-rok-zavre-sve-elektrarny-ve-hr-e-je-3000-pracovnich-mist-246879>

[2]

https://hnutiduha.cz/sites/default/files/publikace/2024/04/analyza_odstaveni_uhelnych_elektraren_pocerady_a_chvaletice_2024_04_16.pdf

[3]

<https://vlada.gov.cz/assets/jednani-vlady/programove-prohlaseni/Aktualizovane-Programove-prohlase-ni-vlady-.pdf> (str. 50)

<https://hnutiduha.cz/aktualne/pocerady-dostaly-dalsi-vyjimku-na-toxickou-rtut-nevladni-organizace-mistni-spolky-se>